

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita	Pedagogická
Fakulta	Výtvarná výchova
Obor řízení	PaedDr. Hana STADLEROVÁ, Ph.D.
Uchazeč	katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty MU
Pracoviště uchazeče	STADLEROVÁ, Hana. (2015). <i>Speciální výtvarná výchova v pomáhajících profesích</i> . Brno: MU. 220 s. ISBN 978-80-210-8128-4.
Habilitační práce (název)	prof. Mgr. Miloš Michálek
Oponent	katedra všeobecné průpravy Fakulty umění a designu UJEP v Ústí nad Labem
Pracoviště oponenta	

V předmětu výtvarná výchova se zpravidla odkazuje k výtvarnému umění. Nejlépe k výtvarnému umění současnému, které se většinou, aby bylo aktuální, inspiruje dneškem s případnými odkazy do minulosti nebo do budoucnosti. Výtvarná tvorba se snaží současnost pochopit, uchopit, zvládnout a porozumět jí. Výtvarná výchova a zvláště speciální výtvarná výchova se dostávají svým posláním přímo do centra aktuálního dění: zavádění inkluze do školní praxe. Prostřednictvím výtvarné tvorby mohou učitelé, lektori a studenti s lidmi v azylových zařízeních, se sociálně znevýhodněnými spoluobčany, s lidmi se zdravotním postižením nebo také se seniory komunikovat, spolupracovat, tvořit a tím vším obohacovat jejich vnitřní (někdy uzavřený) svět.

Hana Stadlerová v publikaci přehledně předkládá historický vývoj, teoretické pozadí oboru a jeho metodologické souvislosti. V textu využila všechny dostupné informace a vhodně s nimi pracovala. Habilitační spis je rozdělen do dvou vyvážených částí: Speciální výtvarná výchova v historickém kontextu pomáhajících profesí – obsahem je výklad o zrodu, poslání a o historii oboru a Speciální výtvarná výchova v novém pojetí – zde jsou zveřejněné výsledky realizovaného výzkumu, které doprovázejí autentické citace výpovědí učitelů, lektorů, studentů a pokud je to možné i klientů.

Metodologie výzkumu se opírá o odpovědi na otázky obhajitelnosti speciální výtvarné výchovy. Kvalitativní výzkum byl realizován v rámci projektu Speciální výtvarná výchova spolufinancovaného z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky. Výzkum se uskutečnil v letech 2011 až 2015 a paralelně v rámci pedagogické praxe studentů speciální výtvarné výchovy v období 2011 až 2013. Společně se tvořilo ve výtvarných dílnách s klienty se zdravotním postižením, se seniory, s mládeží z diagnostického ústavu, se sociálně vyloučenými a s lidmi z azylových zařízení.

Dosažené výsledky jednoznačně potvrzují nezastupitelnost výtvarné tvorby pro rozvoj komunikace mezi klientem a vyučujícím nebo i mezi samotnými klienty. Toto jistě vede ke zlepšování mezilidských vztahů a k lepší kondici u zdravotně hendikepovaných.

Autorka textu dokazuje jedinečnost speciální výtvarné výchovy. Odhaluje také obtíže a úskalí, které proces doprovázejí (klienti nemají žádné zkušenosti s výtvarnou tvorbou, pocházejí z odlišného kulturního prostředí, nic není povinné, jazyková bariéra, nechuť k tvorbě...).

Habilitační spis je vhodně strukturován. Graficky je dobře upraven až na stranu 191, pagina je vsazena do reprodukce obrazu. Stadlerová pracuje s poznámkovým aparátem, opírá se o kvalitní současnou oborovou literaturu. Jazyková a stylistická úroveň je odpovídající odbornému textu, který je velice čtivý.

Výhrady mám k jinak co do výtvarné kvality vynikající (i když ve speciální výtvarné výchově není podmínkou) rozsáhlé obrazové dokumentaci. V opravdu velkém množství chybějí popisky (rozměry, techniky, vročení).

„*Dívka se postupně stala specialistkou na zvířata... se opakovaně v jejich kompozicích objevují zobrazení ptáků, pro které má dívka vytvořený grafický typ.*“ Proč jsou pro ilustraci reprodukována jiná zvířata? (želva a krysa) s. 57. U popisů jsou texty: „*Výtvarné akce SVV...*“ Jaké akce? s. 101, „*Výtvarné dílny v Pobytovém středisku...*“ Dílny o čem? s. 103, „*Romské děti tvoří...*“ Co tvoří? s. 105.

Dále v textu: „*...Vyrovnat se s novou rolí bylo pro mnohé náročné.*“ Chtěl bych znát důvody, proč? s.127, „*...přinesla všem zúčastněným zážitek, a to nejen z prezentace vytvořených kostýmů...*“ Jaký zážitek? s. 128.

V podkapitole 2.14 Vystavit, předvést, ocenit... jsou reprodukována díla seniorů bez udání rozměrů, techniky i vročení.

V objevené podkapitole 1.4 Tvůrčí výchovné tendence v pomáhajících aktivitách – 60. léta minulého století a Leonid Ochrymčuk autorka píše o jeho pracovních metodách v ateliérech na psychiatrii. Postrádám také reprodukci/e z jeho vlastní tvorby. s. 46. Chválím zmínku o Petrovi Kamenickém z katedry výtvarné výchovy Pedagogické fakulty MU, který stál na konci 90. let u zrodu výtvarných ateliérů v uprchlických táborech.

„*Práce s azylanty byla cenným zdrojem zkušeností pro praktikující studenty KVV PdF MU, poskytla i mnoho podnětných informací pro profesní přípravu výtvarných pedagogů.*“ Jakých konkrétních zkušeností a jakých konkrétních informací? s. 90.

„*Vznikly tak originální nápady, které byly většinou otevřené podnětům dalších spolupracovníků.*“ Jaké originální nápady? s. 180.

„*Studenti totiž čerpali inspiraci z vlastní tvorby, neméně důležité byly i podněty ze současného umění.*“ Konkrétně z jakého současného umění a z kterého současného umělce? s. 180.

Přínosné jsou pro mne vlastní zkušenosti, reflexe, popisy potíží, nezdarů a problémy při tvůrčí práci vyučujících s klienty. s. 156,158,161,165-166.

Publikace obsahuje komplexní pohled na problematiku speciální výtvarné výchovy. Je vhodným odborným materiálem pro studenty, kteří se chtějí věnovat výtvarné pedagogice.

Habilitační práce STADLEROVÁ, Hana. (2015). *Speciální výtvarná výchova v pomáhajících profesích*. Brno: MU. 220 s. ISBN 978-80-210-8128-4 **splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Výtvarná výchova.

V Ústí nad Labem dne 19. září 2017